

Ministerstwo Infrastruktury
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

PETYCJA

Dotyczy: zmiany statusu prawnego dziecka kierującego rowerem oraz eliminacji luki prawnej uniemożliwiającej dzieciom w wieku powyżej 10 lat legalną jazdę rowerem po drogach publicznych.

I. Przedmiot petycji

Wnoszę o podjęcie działań legislacyjnych polegających na zmianie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (dalej: PRD) oraz ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (dalej: UoKP) w celu:

- 1) usunięcia z ustawowej definicji pieszego (art. 2 pkt 18 PRD) zapisu o dziecku w wieku do 10 lat kierującym rowerem pod opieką osoby dorosłej i uznania takiego dziecka za kierującego rowerem;
- 2) wprowadzenia do art. 43 PRD przepisu umożliwiającego dziecku kierującemu rowerem przed uzyskaniem karty rowerowej korzystanie z dróg publicznych i stref ruchu pod opieką osoby pełnoletniej lub osoby niepełnoletniej posiadającej co najmniej kartę rowerową lub prawo jazdy kat. AM, A1, B1, B lub T;
- 3) zmiany art. 33 ust. 5 PRD poprzez umożliwienie dziecku kierującemu rowerem, nieposiadającemu karty rowerowej, korzystania z chodnika lub drogi dla pieszych pod opieką uprawnionej osoby, oraz likwidacji art. 33 ust. 7 PRD;
- 4) usunięcia z art. 8 ust. 1 pkt 10 UoKP minimalnego wieku 10 lat do kierowania rowerem;
- 5) dodania do art. 3 UoKP ust. 4a stanowiącego odesłanie do zasad poruszania się rowerem przez osoby poniżej 18 lat określonych w art. 43 PRD.

Postulaty te stanowią spójną całość i zmagają się do jednego celu: dziecko kierujące rowerem pod opieką uprawnionej osoby powinno być traktowane jako kierujący rowerem i mieć prawo do poruszania się po drogach publicznych niezależnie od wieku i posiadania karty rowerowej. Proponowane zmiany są zbieżne z kierunkami wskazanymi w 111-stronicowym dokumencie „Koncepcja nowego systemu szkolenia rowerzystów w Polsce i zmian w przepisach prawa”, opracowanego przez Fundację Mobilności Aktywnej (dalej: Koncepcja) i przekazanego do Ministerstwa Infrastruktury oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej w grudniu 2025 r.

II. Uzasadnienie

1. Fikcja prawna dziecka na rowerze jako pieszego

Zgodnie z obowiązującym art. 2 pkt 18 PRD za pieszego uważa się m.in. „dziecko w wieku do 10 lat kierujące rowerem pod opieką osoby dorosłej”. Skutkiem tego zapisu dziecko na rowerze podlega reżimowi prawnemu ruchu pieszych, w tym obowiązkowi korzystania z chodnika (art. 11 ust. 1 PRD) oraz poruszania się lewą stroną drogi przy braku chodnika (art. 11 ust. 2 PRD).

Regulacja ta jest całkowicie oderwana od rzeczywistości motorycznej dzieci. Już czterolatek na rowerze osiąga prędkości rzędu 12–15 km/h, co wielokrotnie przekracza prędkość pieszego. Na ciągach pieszo-rowerowych oznaczonych znakiem C-13/16 z podziałem pionowym dziecko, będąc prawnie pieszym, jest zobowiązane do korzystania z części przeznaczonej dla pieszych. Jadąc tam z prędkością co najmniej dwukrotnie wyższą od prędkości pieszych, często ich wyprzedza i wymija się z nimi, niekontrolowanie zjeżdżając na część rowerową, co stwarza realne zagrożenie kolizji zarówno z pieszymi, jak i z dorosłymi rowerzystami. Innymi słowy, przepis mający chronić dziecko w rzeczywistości generuje zagrożenie.

Jak wskazuje Koncepcja, rodzice powszechnie ignorują te przepisy dla bezpieczeństwa własnych dzieci. Autorzy potwierdzają, że podczas zajęć praktycznych z uczniami szkół podstawowych uczniowie z reguły nie mają świadomości, że obowiązek poruszania się lewą stroną jezdni w ogóle istnieje i ich dotyczy.

Dodatkowo art. 33 ust. 7 PRD stanowi, że kierujący rowerem może jechać lewą stroną jezdni, jeżeli opiekuje się osobą kierującą rowerem w wieku do lat 10. Użycie słowa „może” (a nie „jest obowiązany”) oznacza, że prawo dopuszcza sytuację, w której dziecko porusza się poboczem po lewej stronie jezdni jako pieszy, a jego opiekun jedzie jezdnią po prawej stronie. Trudno wyobrazić sobie, by ktokolwiek świadomie tak postępował, jednak sam fakt, że przepisy na to zezwalają, świadczy o głębokim oderwaniu regulacji od realiów i pilnej potrzebie jej rewizji. Konieczna jest likwidacja tego przepisu jako konsekwencję zmiany definicji pieszego.

Konsekwencją obowiązującego stanu prawnego jest także brak możliwości legalnego uczenia dzieci prawidłowych zachowań w ruchu drogowym przez rodziców. Gdy wyjeżdżając ze strefy zamieszkania, gdzie dziecko do lat 10 może poruszać się całą szerokością drogi, a na drodze, na którą wjeżdża, występuje znak „zakaz wjazdu” z tabliczką „nie dotyczy rowerów”, rodzic nie może przejechać z dzieckiem zgodnie z tym oznakowaniem po jezdni, tylko dziecko musi zjechać na chodnik. Przepisy zmuszają do kształtowania nawyków sprzecznych z tymi, które będą obowiązywać po uzyskaniu karty rowerowej, co jest wprost szkodliwe z perspektywy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Zapis art. 2 pkt 18 PRD jest także wprost sprzeczny z art. 8 ust. 1 pkt 10 UoKP, zgodnie z którym minimalny wiek do kierowania rowerem to 10 lat, tymczasem definicja pieszego mówi o dziecku w wieku do lat 10 kierującym rowerem. Ustawa jednocześnie zabrania kierowania i definiuje kierującego.

2. Luka prawna trwająca nawet półtora roku

Po ukończeniu 10. roku życia dziecko traci status pieszego na rowerze (przestaje je obowiązywać fikcja z art. 2 pkt 18 PRD), ale jednocześnie nie posiada jeszcze karty rowerowej, która zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 2 UoKP jest dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania rowerem przez osoby poniżej 18 lat. Dziecko nie jest już traktowane jako pieszy, ale nie może również poruszać się na rowerze po drogach publicznych jako kierujący, bo nie ma uprawnień. System wrzuca je w lukę prawną, która powoduje wykluczenie z możliwości legalnego poruszania się rowerem po drodze publicznej.

Egzaminy na kartę rowerową organizowane są w szkołach podstawowych w klasie IV, najczęściej w maju lub czerwcu. W przypadku dziecka rozpoczynającego naukę jako siedmiolatek, które kończy 10 lat w trakcie III klasy, okres oczekiwania na egzamin w klasie IV przekracza często 500 dni, czyli nawet półtora roku. Takich przypadków jest w całej Polsce bardzo dużo.

Problem ten ma wymiar nie tylko teoretyczny. Według ankiety przeprowadzonej w ramach Koncepcji (1012 respondentów), aż 24,7% osób przyznało, że w swoim życiu poruszało się rowerem bez posiadania wymaganych uprawnień w wieku 10-18 lat, a blisko 30% respondentów nigdy nie posiadało karty rowerowej. W ankiecie potwierdzają to również sami uczniowie klas IV, którzy mimo braku uprawnień korzystają z rowerów na drogach publicznych. Jednocześnie 81,4% ankietowanych ma świadomość, że wiek 10 lat i brak karty rowerowej są formalną barierą w poruszaniu się rowerem po drogach publicznych. Dane te wskazują jednoznacznie, że obecny system generuje masowe, świadome i wymuszone okolicznościami naruszanie prawa przez dzieci i ich rodziców, podważając zaufanie do stanowionych regulacji.

3. Wykluczenie z mobilności w kluczowym okresie rozwojowym

Luka prawna nie jest wyłącznie problemem formalno-prawnym. Ma ona bezpośrednie przełożenie na codzienne życie dzieci i ich rodzin. Dziesięciolatek, który nie załapał się na czerwcowy egzamin w szkole, nie może legalnie dojechać rowerem do szkoły, na zajęcia pozalekcyjne czy do kolegi w sąsiedniej miejscowości. Na terenach wiejskich, gdzie odległości są większe, a komunikacja publiczna ograniczona, rower jest często jedynym realnym środkiem transportu. Zakaz ten oznacza realne wykluczenie z mobilności.

To właśnie w tym wieku można skutecznie ukształtować przyszłego świadomego uczestnika ruchu drogowego. Tymczasem obecny system zamiast wykorzystać ten potencjał, blokuje go, zamykając dziecko w luce prawnej i zmuszając do łamania przepisów od pierwszego dnia po dziesiątych urodzinach.

Należy także zauważyć, że w wielu sytuacjach życiowych opiekę nad młodszym rodzeństwem sprawuje starsze, niepełnoletnie rodzeństwo. Szesnastolatek posiadający kartę rowerową powinien móc legalnie pojechać z ponad dziesięcioletnim rodzeństwem na rowerze do szkoły. Dlatego też definicja opiekuna w proponowanym przepisie powinna obejmować nie tylko osoby pełnoletnie, ale również osoby niepełnoletnie posiadające co najmniej kartę rowerową lub prawo jazdy.

4. Kontekst międzynarodowy

Obowiązek posiadania uprawnień do kierowania rowerem w polskim wydaniu jest rozwiązaniem niemal niespotykanym w Europie. Minimalny wiek do kierowania rowerem nie występuje w przepisach większości krajów europejskich. W Holandii, będącej wzorcem w zakresie edukacji rowerowej i bezpieczeństwa rowerzystów, dzieci od najmłodszych lat swobodnie poruszają się rowerem po drogach pod opieką dorosłych, a dopiero około 12. roku życia przystępują do powszechnego egzaminu praktycznego w rzeczywistym ruchu drogowym (Verkeersexamen). To właśnie lata praktycznego doświadczenia zdobywanego przed egzaminem stanowią fundament holenderskiego bezpieczeństwa rowerowego. Polski system działa odwrotnie: zabrania praktyki, a potem przeprowadza egzamin w warunkach pozbawionych cech ruchu drogowego, by zezwolić na poruszanie się w realnym ruchu drogowym.

III. Proponowane zmiany legislacyjne

1. Zmiana art. 2 pkt 18 PRD

Wnoszę o usunięcie z definicji pieszego zawartej w art. 2 pkt 18 PRD zapisu: „a także dziecko w wieku do 10 lat kierujące rowerem pod opieką osoby dorosłej”. W połączeniu z resztą propozycji, w konsekwencji tej zmiany dziecko kierujące rowerem, niezależnie od wieku, będzie traktowane jako kierujący rowerem, co pozwoli mu poruszać się po drogach dla rowerów, drogach dla pieszych i rowerów oraz jezdni na zasadach ogólnych, pod opieką uprawnionej osoby.

2. Dodanie art. 43 ust. 4 PRD

Wnoszę o dodanie do art. 43 PRD ust. 4 w brzmieniu: „Dziecko kierujące rowerem przed uzyskaniem karty rowerowej lub prawa jazdy kat. AM, A1, B1, B lub T może korzystać z drogi tylko pod opieką osoby pełnoletniej lub osoby poniżej 18 lat posiadającej kartę rowerową lub prawo jazdy kat. AM, A1, B1, B lub T.”

Zmiana ta wyeliminuje lukę prawną trwającą nawet półtora roku, w której dziecko po 10. urodzinach nie może legalnie korzystać z roweru na drodze publicznej. Umożliwi rodzicom i opiekunom legalne uczenie dzieci prawidłowych zachowań w ruchu drogowym jeszcze przed uzyskaniem karty rowerowej, a także pozwoli na sprawowanie opieki przez starsze rodzeństwo posiadające uprawnienia.

3. Zmiana art. 33 ust. 5 PRD i likwidacja art. 33 ust. 7 PRD

Wnoszę o zmianę art. 33 ust. 5 PRD poprzez wprowadzenie przepisu umożliwiającego dziecku kierującemu rowerem, nieposiadającemu karty rowerowej, korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych pod opieką uprawnionej osoby. Decyzję o tym, czy dziecko powinno w danej sytuacji drogowej poruszać się chodnikiem czy jezdnią, podejmuje opiekun, w zależności od wieku i umiejętności dziecka oraz natężenia ruchu. Opiekun kierujący rowerem powinien mieć prawo towarzyszyć dziecku na chodniku. Chodnik powinien być opcją dostępną dla dziecka, nie prawnym przymusem.

Jednocześnie wnoszę o likwidację art. 33 ust. 7 PRD, który po zmianie definicji pieszego w art. 2 pkt 18 traci rację bytu.

4. Usunięcie art. 8 ust. 1 pkt 10 UoKP

Wnoszę o usunięcie z art. 8 ust. 1 UoKP pkt 10 określającego minimalny wiek do kierowania rowerem na 10 lat. Minimalny wiek do kierowania rowerem nie występuje w przepisach większości krajów europejskich. W polskich warunkach zapis ten, w połączeniu z definicją pieszego z art. 2 pkt 18 PRD, powoduje szereg problemów opisanych w niniejszej petycji, w szczególności wielomiesięczną lukę prawną i brak możliwości legalnej nauki jazdy rowerem w ruchu drogowym. Usunięcie tego zapisu, w połączeniu z nowym art. 43 ust. 4 PRD i art. 3 ust. 4a UoKP, pozwoli na usunięcie wszystkich barier prawnych.

5. Dodanie art. 3 ust. 4a UoKP

Wnoszę o dodanie do art. 3 UoKP ust. 4a stanowiącego, że osoba w wieku poniżej 18 lat kierująca rowerem, nieposiadająca wymaganego dokumentu stwierdzającego posiadanie uprawnienia do kierowania rowerem, może poruszać się po drogach publicznych, strefach ruchu i strefach zamieszkania na zasadach określonych w art. 43 PRD. Przepis ten stanowi niezbędne odesłanie z UoKP do warunków poruszania się rowerem przez dzieci, określonych w nowym art. 43 ust. 4 PRD.

IV. Podstawa prawna

Niniejsza petycja składana jest na podstawie art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1–3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2018 poz. 870). Przedmiotem petycji jest zmiana przepisów prawa w interesie publicznym, tj. w interesie bezpieczeństwa dzieci uczestniczących w ruchu drogowym jako rowerzyści. Podmiotem właściwym do rozpatrzenia petycji jest Minister Infrastruktury jako organ właściwy w sprawach transportu i ruchu drogowego. W zakresie, w jakim zmiany wymagają równoległych modyfikacji podstawy programowej, stanowi to przedmiot odrębnej petycji skierowanej do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

V. Podsumowanie

Obowiązujące przepisy tworzą system, w którym dziecko na rowerze pod opieką rodzica jest prawnie pieszym zobowiązanym do poruszania się chodnikiem lewostronnie, a po ukończeniu 10 lat traci ten status i wpada bardzo często w wielomiesięczną lukę prawną, w której nie może legalnie poruszać się rowerem po żadnej drodze publicznej ani strefie ruchu. Luka ta trwa nawet półtora roku, wyklucza dzieci z mobilności w kluczowym okresie rozwojowym i zmusza do łamania przepisów od pierwszego dnia. Jak potwierdzają dane ankietowe Koncepcji, co czwarty dorosły Polak jeździł w dzieciństwie rowerem bez wymaganych uprawnień.

Dziecko na rowerze powinno być kierującym rowerem, a nie pieszym, i powinno móc legalnie poruszać się po drogach publicznych niezależnie od wieku i posiadania karty

rowerowej, pod opieką uprawnionej osoby. Chodnik powinien być opcją, o której decyduje opiekun, a nie ustawowym przymusem.

Wnoszę o rozpatrzenie niniejszej petycji i podjęcie stosownych działań legislacyjnych. Wyrażam zgodę na ujawnienie mojego imienia i nazwiska na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury w związku z publikacją niniejszej petycji, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o petycjach.

Z poważaniem,
Andrzej Łapa